

آرشیو

از زمان پوشیدن لباس تا زمان قدم گذاشتن بر سطح ماه یک ساعت طول کشید. پله تحنانی پلکان تا پایه ششپایی ۹۰ سانتیمتر مانده بود. نیل آرمسترانگ دو طرف پلکان را گرفته و با احتیاط در سایه مدول پایین رفت. او یک بار به ششپاب پایه مهنشین پاکلارد و سپس به پله تحنانی بازگشت و گزارش داد که به پلکان قدم گذاشته و گفت همه چیز درست است. سپس نفس عمیقی کشید و بار دیگر پرید بعد از ۱.۵ ثانیه فرود آرام اما باز به همان پله بازگشت و بعد گفت باید شدیدتر پرش کنم.

سرانجام در ساعت ۲ و ۵۶ دقیقه و ۱۵ ثانیه روز ژوئیه بوقت گرینویچ (۰۶:۲۶ روز دوشنبه ۳۰ تیر به وقت تهران) آرمسترانگ قدم بر سطح ماه گذاشت و نامش به عنوان نخستین انسانی که سطح یک جسم غیرزمینی قدم گذارده بر در تاریخ به ثبت رسید. او در این لحظه گفت: «این گام کوچکی است برای انسان ولی جهش عظیمی است برای بشریت.» تلویزیون این صحنه ها را به نظر میلیونها نفر از مردم روی زمین می رساند. بر خلاف سایر برنامه های تلویزیونی آپولو ۱۱، مخابره عکس ها از ماه سیاه و سفید است.

سپس نخستین گزارش خود از روی سطح ماه را به زمین فرستاد: خاک نرم است و پوشیده از گرد و غبار. من می‌توانم آن را بطور آسان با پایم حرکت بدهم. من آثار کفش خودم را بر روی خاک می‌بینم. حرکت کردن سخت نیست. موتور در زمین اثری ایجاد نکرده ...

همه ابزارها برای کار و تحقیق سطح ماه در بخش مخصوص در طبقه فرودی قرار داشت. آرمسترانگ دوربین عکاسی ۷۰ میلیمتر را برداشت، در محل مخصوصی بر روی سینه‌اش نصب کرد و به فاصله ۱۰۰.۵ متری

آمد. عده‌ای معتقد بودند شوروی زودتر به ماه خواهد رسید، عده‌ای می‌گفتندلونا به‌ماه‌نخواهد‌نشست.هیچ‌کدام‌می‌توانستند‌پیش‌بینی قطعی کنند؛ اما یک چیز برای مردم روشن بود که رقابت بزرگ بین شوروی و امریکا در جریان است. بالاخره ساعت موعود فرارسید چند دقیقه مانده به نیمه‌شب، فرستنده‌های رادیویی و تلویزیونی با گفتن "توجه فرمائید، توجه فرمائید" اعلام کردند که "عقاب" ساعت یازده و چهل و چهار دقیقه بر سطح ماه نشست. غریو شادی تمام بینندگان و شونودگان یک مرتبه بلند شد. مردم از این‌که بالاخره "عقاب" به سلامت به مقصد رسید، خوشحال شدند. همه این موفقیت را متعلق به بشریت و مردم سراسر جهان می‌دانستند. دیشب به مناسبت پخش برنامه‌های آپولو۱۱ از رادیو و تلویزیون و توجه مردم به این حادثه تاریخی، کلانتری‌های تهران شب خلوتی را گذراندند. افسر نگهبان یکی از کلانتری‌ها صبح امروز گفت: شب قبل اهالی تهران سرگرم تماشای تلویزیون و گوش دادن به اخبار رادیو بودند و فرصت دعوا کردن را نیافتند. بدین مناسبت دیشب در تهران از دعوا و زد و خورد خبری نبود. یک مسافر تاکسی گفت: آمریکایی‌ها در ماه پیاده شدند و ما هنوز از مشکل تاکسی ننوانستیم پیاده شویم. مدیر عامل یک شرکت تعاونی مسکن نیز اظهار داشت قبال از این‌که افراد برای سکونت به ماه بروند، بایستی با یک دورنگری مسکن مناسبی جهت اقامت خود تهیه کنند. دکتر عباس ریاضی کرمانی، استاد دانشگاه گفت: چون وضع آب و هوای کره مریخ شباهت کاملی به کره زمین دارد، مسلمانا موجودات کره مریخ نیز شباهت زیادی به موجودات کره زمین دارند و چون تمدن مریخی‌ها پیشرفته‌تر از بشر است و از طرفی جاذبه زمین بیش از مریخ است، لذا می‌توان پیش بینی کرد که کره ماه قبلا به وسیله

فضانوردان به آستانه ماه رسیدند

تیتز روزنامه‌های تیر ۱۳۴۸ چه بود؟

روایتی از تسخیر ماه؛ تبی که بعد از جنگ جهانی، دنیا را فراگرفت!

- آن شب در تهران چه خبر بود؟

این روزها همه از دمای بالای هوا صحبت می‌کنند، اما اگر به آغاز تابستان ۱۳۴۸ بازگردیم، خواهیم دید که تبی با درجه حرارت بیش از امروز نه فقط ایران که کل جهان را فراگرفته بود: تب تسخیر ماه!

به گزارش ایسنا، تیرماه ۱۳۴۸ نقطه اوج مسابقه‌ای بود که در آن زمان به آن "جنگ سرد تسخیر فضا" می‌گفتند؛ جنگ سردی که بلافاصله بعد از خوابیدن شعله‌های جنگ جهانی دوم آغاز شد. آمریکا و شوروی در آن روزها به عنوان دو ابرقدرت پیروز سربرآورده از نبرد بزرگ، اینک می‌خواستند توانمندی خود را به جهانیان نشان دهند و اثبات کنند از این پس آنها هستند که برای همه تعیین تکلیف خواهند کرد و این بار نه فقط از روی زمین، بلکه ماورای جو نیز مسخر آنان است و در زمانی که جهانیان پیشرفت فناوری را نماد قدرت می‌دانستند، فضانوردی حاصل از فناوری موشکی به غنیمت گرفته شده از آنان شکست خورده، ابزار خوبی برای نمایش توانمندی این کشورها بود.

نخستین خودنمایی‌ها نصب روس‌ها شد که توانستند بسیاری از "اولین‌های تاریخ فضانوردی را به‌نمایش بگذارند، از "نخستین ماهواره" آغاز کردند و با "نخستین موجود زنده در فضا"، "نخستین کاوشگر فضایی مهنورد"، "نخستین ناو دورپرواز به سوی زهره و مریخ" و بالاخره "نخستین انسان در فضا" که توانست حریف را بکلی در سطح جهان بی‌حیثیت‌کند.

در این شرایط جان کندی، رئیس جمهوری که تازه در آمریکا بر سر کار آمده بود، می‌خواست به هر شکل ممکن، اعتماد به نفس را به جامعه بازگرداند و به همین دلیل بعد از تشکیل جلسه حساسی با مشاوران خود به این نتیجه رسیدندکه باید هدف بزرگی را برای جامعه آمریکا تعیین کنند و وارد کار شوند تا بتوانند به ملت روحیه بدهند و با این هدف در بیست و پنجم ماه مه ۱۹۶۱ در پاسخ به مبارزه طلبی روس‌ها تعهدی سنگین را بر گردن مردم آمریکا گذارد. او در سخنرانی خود گفت: «من معتقدم این ملت باید خود را متعهد سازد که قبل از به پایان رسیدن دهه جاری، هدف عالی فرود آوردن انسان در ماه و بازگرداندن سالم او را جامه عمل بپوشاند. در این مدت هیچ طرخی برای بشریت جالب‌تر و برای اکتشاف پر دامنه فضا از این

مهم‌تر نیست و اجرای این طرح نه چندان دشوار است و نه پر خرج.» سفر فضانوردان آپولو-۱۱ به ماه در ایران هم مانند همه نقاط جهان شور و هیجان فوق‌العاده‌ای بوجود آورد. از حتی چند ماه قبل نشریات مختلف بشدت پیگیر این مأموریت بودند و مجلات هفتگی با چاپ مقالات و حتی شماره‌های ویژه به استقبال این سفر رفته بودند. دو روزنامه مطرح آن دوره یعنی کیهان و اطلاعات هم مانند دو ابرقدرت که برای فتح ماه به نبرد برخاسته بودند، رقابت شدیدی را برای درج

خبرها در پیش گرفتند و حتی شماره ویژه سفر به ماه منتشر کردند.

روز بعد از فرود مهنشین آپولو ۱۱ روزنامه اطلاعات ضمن زدن تیتز "تهران هم دیشب از تب فتح ماه بیدار بود" گزارش‌هایی از سطوح مختلف جامعه از کارشناسان و افراد مشهور گرفته تا مردم عادی تهیه

و نظر آنان را منتشر کرد:

دیشب تهران و دیگر شهرهای ایران مانند هر نقطه دیگری در روی این کره خاکی چشم به آسمان دوخته بود، چشم به کره ماه که نخستین انسان‌های زمینی را در آغوش خویش جای می‌داد و هنگامی که دستگاه‌های مخابراتی خبر بزرگترین واقعه تاریخ یعنی فتح ماه را به گوش میلیون‌ها مردم جهان من جمله مردم ایران رسانیدند، در هر محفل و مجلسی در میان خانواده‌ها همگی بی اختیار شروع به کف زدن کردند و فریادهای پیروزی و هیجان سرداند. در چشم هزاران نفر قطره‌های اشک شادی سرازیر گشت. در خیابان‌ها اتومبیل‌ها چراغ‌های خود را روشن کردند و صدای بوق اتومبیل‌ها گونگی خبر عروس شدن هزاران دختر جوان را اعلام می‌کرد. از قهوه‌خانه‌ها، کافه رستوران‌ها، پشت‌بام‌ها و داخل منازل آخرین اخبار مربوط به این حادثه تاریخی شنیده می‌شد. تهران شب زنده‌داری‌های بسیاری داشته اما شب زنده‌داری دیشب وضع دیگری داشت؛ مردم از وقتی که روزنامه‌های عصر را خواندند تا پاسی از نیمه شب از کنار رادیوها و تلویزیون‌ها تکان می‌خوردند، همه می‌خواستند لحظه باشکوه نشست ماهدشن را بیدار باشند. مردم رادیوهای ترانزیتوری از جیب بیرون کشیده بودند و با دقت لحظات هیجان انگیز دیشب را دنبال می‌کردند و همگی ساعات و دقیق‌ی اضطراب انگیزی را گذراندند. علی‌ایرانپور آرزو داشت فضانوردان سالم به زمین بازگردند و نتایج این سفر تاریخی آنان به صلح و امنیت دنیا کمک کند. ابوالفضل قماش دانشجوی هیدرومهندسی می‌گفت: تسخیر ماه می‌تواند به خلق صنایع جدیدی در روی زمین در تمام کشورها منتهی گردد. پوران عاملی گفت: در جریان پیروزی آپولو ۱۱ و تسخیر ماه سهم همسران فضانوردان را نباید فراموش کرد، این زنان شجاع با وجود آوردن یک محیط گرم در خانواده و تشویق و دلگرم کردن همسران خود، بار فضانوردان را در تسخیر ماه سبک کردند و خونسردی و شجاعت آنها در تحمل هیجانی که بوجود آمده

ساکتین مریخ فتح گردیده است و در آنجا برای این‌که بتوانند به سایر کرات مسافرت کنند، برای خود مبادرت به احداث پایگاه نموده‌اند. دکتر ریاضی کرمانی از این‌که فضانوردان آمریکائی توانسته‌اند در ماه پیاده شوند، اظهار خوشوقتی کرد و گفت: این اقدام سبب خواهد شد که با احداث پایگاه در کره ماه مسافرت به سایر کرات منظومه شمسی آسانتر شود. "عقاب" در محلی فرود آمده بود که تا مسافتی صاف و بدون حلقه‌های بزرگ اما سنگ‌های کوچک دیده می‌شد. در فاصله دور حفره‌هایی دیده می‌شد که ارتفاع دیواره آنها ۵ تا ۱۰ متر می‌رسید. اشعه خورشید اطراف آنها را روشن و به رنگ برنز در آورده بود. در سمت راست رنگ قهوه‌ای و در نزدیک مهنشین رنگ خاکستری دیده می‌شد. اطراف مهنشین محیطی به نظر نمی‌رسید که باعث مرگ انسان شود. آرمسترانگ از پنجره کوچک فوقانی نگاه کرد و اطراف را در زیر آسمان قیرگون ماه دید. او به چارلز دوک در مرکز هدایت پرواز گفت: زمین بزرگ، درخشان و زیباست. آنها باید ۲۲ ساعت در ماه می‌ماندند و قرار شد نخستین راهپیمایی در نیمه مدت اقامت انجام شود. قبل از خروج از مهنشین آنها باید ۴ ساعت می‌خوابیدند. اما آرمسترانگ با مرکز هدایت پرواز قرار گذاشت ۵ ساعت بعد از فرود نخستین راهپیمایی را انجام دهد. یعنی حدود ساعت ۸ بعدازظهر بوقت هیوستون. آلدترین به فکر افتاد و سپس در حالت ویژه روحی این پیام را فرستاد: «من خلیان مهنشین هستم. می‌خواهم از این امکان استفاده کنم و از تمامی کسانی که صدای مرا در مکررهای زمین می‌شنوند، یک لحظه بایستند. درباره چند ساعت گذشته فکر کنند و شکر خداوند را بجا آورند.» و در ادامه بخشی از کتاب مقدس را خواند.

- گام نهادن بر سطح ماه

سه ساعت و نیم بعد از فرود، فضانوردان مقدمه راهپیمایی بر سطح ماه را چیدند. دو فضانورد لباس‌های خود را بطور دقیق پوشیدند. همه اجزا را طبق کتاچه راهنما بررسی کردند. بعد از پوشیدن لباس کامل، آنها هوای داخل ناوچه را تخلیه کردند و بالاخره به منهای ۱۰ رساندند. بعد آلدترین آزمایش کرد که درپچه باز می‌شود یا نه، اما باز نشد. فشار هنوز منهای ۵ بود. بالاخره آلدترین تصمیم گرفت که تراکم را کمتر کند. ۱۰۹ ساعت و ۷ دقیقه و ۳۲ ثانیه بعد از پرتاب (ساعت ۰۶:۱۰ روز دوشنبه ۳۰ تیر به وقت تهران) درپچه باز شد. آرمسترانگ با صدای نسبتاً گرفته‌باز شدن درپچه را اعلام کرد. آنها مجبور بودند تا تکمیل کار دستگاه تهویه صبر کنند.

۱۰۹ ساعت و ۱۶ دقیقه و ۴۹ ثانیه پس از پرتاب نیل آرمسترانگ پشت به درپچه به زانو نشست و با احتیاط پاهای خود را به بیرون گذاشت و بعداً تمام تن خود را از درپچه مربعی شکل که طول هر ضلعش ۸۱ سانتیمتر بود، به بیرون کشید. ایستاد و بررسی کرد آیا می‌تواند به

از مهنشین دور شد تا از محل فرود عکسبرداری کند. بعد از جیب خود یک خاک‌انداز کوچک در آورد، خاک ماه را برداشت و در کیسه ریخت و سپس آن را در جیب راستش گذاشت. این نمونه‌برداری اضطراری از خاک ماه بود تا اگر اتفاقی افتاد و وضعیت اضطراری پیش آمد، بدون نمونه بزرگ‌رند. در این حال که آلدترین از درپچه خارج می‌شد، دقت کرد که درپچه کاملاً چفت نشود. به آرامی از پله‌ها پایین آمد و خود را به آرمسترانگ رساند؛ اینک هر دو فضانورد روبروی هم ایستاده بودند، اما نمی‌توانستند همدیگر را در آغوش بگیرند، زیرا لباس‌ها و دوربین عکاسی مزاحم بود. از خوشحالی چند بار بالا و پایین پریدند. سپس هر دو به باز کردن بسته وسایل تحقیقاتی و فنی مشغول شدند و روپوش پلاک نصب شده در پای سکو را برداشتند که روی آن نوشته بود: «در اینجا انسان‌هایی از سیاره زمین برای نخستین بار پا بر روی کره ماه گذاشتند. ما برای صلح جهت تمام بشریت به این جا آمدیم. ژوئیه ۱۹۶۹» این پلاک حاوی امضای سرنشینان آپولو و ریچارد نیکسون، رئیس جمهور وقت آمریکا بود. سپس به عکسبرداری مشغول شدند. آرمسترانگ حدود ۱۷ متر از سفینه دور شد و دوربین فیلمبرداری را در آنجا کاشت. سپس او و آلدترین دستگاه‌های تحقیقاتی دیگر را نصب کردند. مأموریت دو فضانورد در سطح ماه در ساعت ۰۸:۴۴، روز ۳۰ تیر (به وقت تهران) به پایان رسید و به راهپیمایی خود پایان داده به داخل سفینه بازگشتند.

آلدترین در سطح ماه ۱ ساعت و ۴۶ دقیقه و آرمسترانگ ۲ ساعت و ۱۳ دقیقه در ماه راهپیمایی کردند. تا بلند شدن از ماه ۹ ساعت باقی مانده بود. بعد از ناهار و دادن جواب به سوالات کارشناسان، فضانوردان سعی کردند بخوابند. آرمسترانگ روی پوسته موتور پرتابی دراز کشید، ولی نتوانست بخوابد. اما آلدترین در کف مهنشین دراز کشید و کمی خوابید. بالاخره زمان بازگشت فرا رسید. حدود ۱۲۵ ساعت بعد از پرتاب، ضربه ناگهانی حاصل از انفجار، پیچ‌های بین بخش فرودی و قسمت فوقانی را از جا کند و بخش بالایی مهنشین با نیروی حاصل از موتورش را بلند کرد. ۷ دقیقه و ۱۵ ثانیه بعد "عقاب" نیز در مدار پیرامون ماه بود. مانورها برای رسیدن به ناو اصلی دقیق صورت می‌گرفت. ۱۲۸ ساعت بعد از پرتاب مهنشین و سفینه مادر به هم پیوستند و اضطراب‌ها کاهش یافت، چون می‌شد مطمئن بود که فضانوردان می‌توانند به خانه بازگردند. حدود ۱۲۶ ساعت بعد از پرتاب (ساعت ۰۸:۲۷، سه‌شنبه ۳۱ تیر به وقت تهران) کلمبیا موتور خود را برای بازگشت به زمین روشن کرد. روز چهارشنبه، اول مرداد و در حین بازگشت به زمین، تلویزیون برنامه‌های کوتاهی پخش کرد که کار کردن و غذا خوردن فضانوردان را نشان می‌داد.

اینک مردم کمتر تب و تاب نشان می‌دادند و تقریباً مطمئن شده بودند که همه چیز به خوبی پایان خواهد پذیرفت. پنجشنبه، ۲ مرداد باز هم فضانوردان گزارش تلویزیونی برای مردم داشتند و نشان دادند که برای فرود آماده می‌شوند. در ساعت ۱۹:۵۲ روز پنج‌شنبه ۲ مرداد۱۳۴۸ بخش سرنشین‌دار آپولو از قسمت خدمات (موتورهای عمده موشکی و سایر تجهیزات) جدا شد و بار بازگشت به زمین را در پیش گرفت. سرانجام در ساعت ۲۰:۱۹ ناو آپولو-۱۱ با فرود در

مهنشین‌برگرد. ۱۰۹ ساعت و ۱۹ دقیقه و ۱۶ ثانیه بعد از پرتاب. آرمسترانگ در خارج از مهنشین بر روی سکوی قبل از پله‌ها ایستاده بود. حدود ۲ دقیقه بعد، حلقه‌ای را کشید که منندوقچه ابزار و وسایل علمی باز شود و گزارش داد که همه چیز طبق برنامه پیش می‌رود. یک دقیقه بعد، یک دوربین سیاه و سفید تلویزیونی شروع به کار کرد که تصویر سطح ماه را نشان داد.